

KIJKWIJZER Begrijpend lezen OnderwijsMens 2016

Datum: _____ Groep: _____
 Leraar: _____ Groepsbezoek door: _____

Leessituatie:

Concreet leerdoel:

Gezamenlijke start (± 10 minuten)	Waarnemingen									
De leraar:										
• geeft aan wat de leerlingen gaan leren van de tekst en aan welke criteria het leren moet voldoen.										
• verkent in interactie met de leerlingen de tekst: tekstsoort, titel, illustraties, kopjes, enzovoort.										
• haalt de nodige (schoolse) voorkennis op.										
• gaat na wat de leerlingen al van het onderwerp weten (achtergrondkennis en ervaring).										
• biedt aanvullende informatie aan over de inhoud/ het onderwerp en visualiseert.										
• besteedt aandacht aan 2-3 onbekende begrippen en past een coöperatieve werkvorm toe.										
• geeft een lesoverzicht.										
	1		2		3		4		5	
Instructie (± 5 minuten)	Waarnemingen									
De leraar:										
• leest een deel van de tekst voor en laat hardop denkend horen wat hij/zij doet om de tekst te begrijpen (inclusief woord- en hulpstrategieën).										
• verbindt tijdens het lezen hardop denkend de tekst met de achtergrondkennis en woordenschat.										
• betreft tijdens het lezen de leerlingen actief bij de tekst.										
	1		2		3		4		5	
Begeleide oefening (± 10 minuten)	Waarnemingen									
De leraar:										
• geeft de leerlingen/duo's een betekenisvolle opdracht bij een/enkele tekstfragment(en).										
• geeft een opdracht die nodigt tot praten en schrijven over de tekst. De opdracht biedt gelegenheid tot leren, bijvoorbeeld het bedenken van eigen inzichten, oplossingen en meningen.										
• bespreekt de opdracht en coacht de leerlingen bij het hardop denken, bijvoorbeeld door een vraag te stellen, een hint of een aanwijzing te geven.										
• varieert de vraagstelling (type vraag, niveau van de vraag; past beurtwisselingen toe).										
• gaat na of de leerlingen leren.										
• vertelt de leerlingen hoe zij het doen en verwijst naar betekenisvolle leerdoelen en vertelt hoe de leerlingen verder moeten gaan (feedback, feedup en feedforward).										

	1	2	3	4	5
Zelfstandig verwerken/verlengde instructie (± 15 minuten)	Waarnemingen				
Zelfstandig verwerken					
Leerlingen:					
• maken betekenisvolle verwerkingsopdrachten.					
• werken bij voorkeur samen.					
• kunnen benoemen wat eenieders aandeel aan de opdracht moet zijn.					
• kunnen benoemen wat de criteria zijn waaraan het resultaat moet voldoen.					
Verlengde instructie	Waarnemingen				
De leraar:					
• stemt af op de leerbehoeften van de leerlingen.					
• herhaalt achtergrondkennis en woordenschat.					
• praat en denkt met de leerlingen over de tekst.					
• varieert de vraagstellingen.					
• gaat na of de leerlingen leren.					
• maakt notities over de leerlingprestaties.					
Gezamenlijke afsluiting (± 5 minuten)	Waarnemingen				
De leraar					
• herhaalt les- en leerdoel.					
• nodigt enkele leerlingen uit om te vertellen wat ze hebben geleerd.					
• geeft feedback op resultaten en lesverloop.					
• informeert de leerlingen over de resultaten, de leraar verwijst naar het leerdoel (van deze les of vervolglussen) en vertelt over de vervolgstappen (feedback, feedup en feedforward).					
• benoemt de nieuw verworven kennis van de leerlingen.					
Handelingsgericht werken	Waarnemingen				
Sluit de start, de instructie, begeleide inoefening, verwerking/verlengde instructie aan bij de onderwijsbehoeften van de leerlingen?					
Laat de leraar zien dat hij/zij de onderwijsbehoeften van de leerlingen begrijpt?					
Is de les doelgericht voorbereid en wordt de tijd effectief gebruikt? (differentiatie, tempo, afstemming)					
Is de leraar gericht op het leren van vaardigheden en zelfstandige toepassing van leerlingen? (leereffect en cognitieve betrokkenheid van leerlingen)					

Afspraken voor vervolg